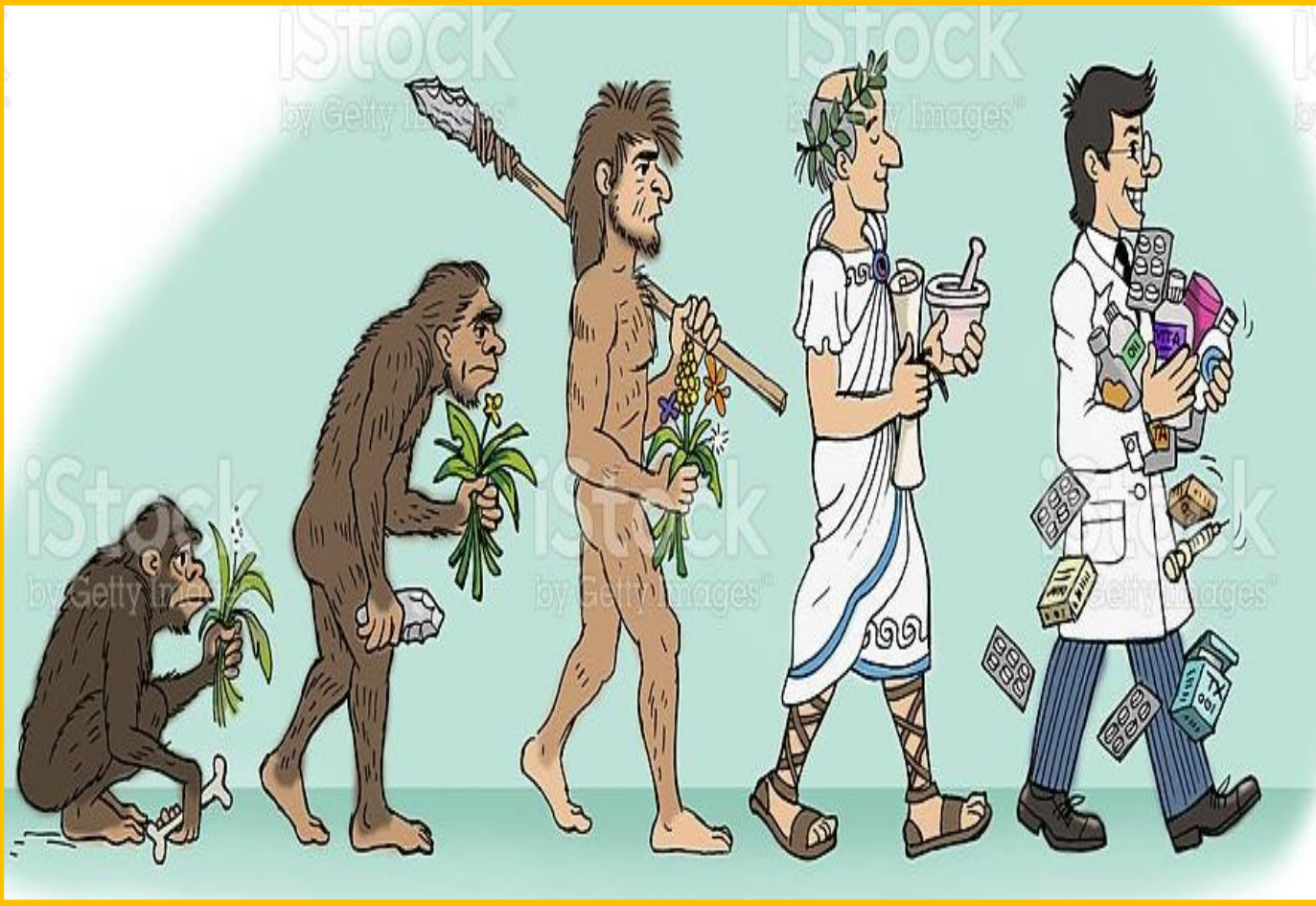

GENEESMIDDELEN & BELEID

VIDEO :Voordracht

[\(283\) bijeenkomstLunch20220426 Hoeven - YouTube](#)

GENEESMIDDELEN & BELEID

- **PRIJSBEHEERSING**
- **OVERHEIDSBELEID**
- **PSYCHOFARMACA**

26-IV-2022 – drs. Lucas van der Hoeven

ORGABOLIN TEGEN ONDERVOEDING

ORGABOLIN

ORGABOLIN

the supportive therapy in infectious diseases and in cases of malnutrition

... up to "300-400 grams
of body protein
may be destroyed daily."*

* Best and Taylor "The Physiological Basis of Medical Practice" p. 1425 8th Edition Williams & Wilking

[https://www.cbsm.nl/upload/artikelen/1983_03_03_org
anons_strijd_tegen_de_ondervoeding.pdf](https://www.cbsm.nl/upload/artikelen/1983_03_03_org
anons_strijd_tegen_de_ondervoeding.pdf)

GENEESMIDDELPRIJZEN in vroeger tijden

1355 : apotheker mag slechts ‘redlic gheldt’ vragen

1470: prijzen die ‘niet hoger zijn dan in Utrecht, Amsterdam, Zutphen en Deventer’

1487: ‘dattet gemeyne volck niet onredelick beschat worde’.

1583: ‘dat hy den burgers neyet en zall beschatten, maer hem redelicken pryse verkoopen’

Wittop Koning, D.A.; “Compendium voor de Geschiedenis van de Pharmacie van Nederland”; Tijdstroom; Lochem; 1986; p. 20; p.84.

1830: ‘Pharmacopoea Pauperum’ verplicht – richtlijn spaarzaam & goedkoop afleveren

Bosman-Jelgersma, H.A.; “Poeders, pillen en Patiënten; apothekers en hun zorg voor de gezondheid door de eeuwen heen”; Sijthoff; 1983; p 88

1865, 1876 en 1878: Wet Thorbecke wet: universitaire studie en specialité's vs. drogisterijproducten

Bosman-Jelgersma, H.A.; “Poeders, pillen en Patiënten; apothekers en hun zorg voor de gezondheid door de eeuwen heen”; Sijthoff; 1983; p 91

1935: Zaanlandse & Amsterdamse model: wel/niet verhalen ‘meerkosten’ op salaris artsen

Hoeven, van der, L.F.M. ; “Overheid en medicijnen: van prijsregulering naar kwaliteitsbevordering”; website www.CBSM.nl

1941: Ziekenfondsbesluit – apotheekhoudend artsen vs. apothekers: verschil fl 0,80 (uitgave fl 2,60)

Hoeven, van der, H.C.; “Ziekenfondsen en de Duitse bezetting”; van der Wiel, Arnhem; ISBN 9060409116; p. 98.

GENEESMIDDELPRIJZEN

- Wubo prent
1976

FARMA INDUSTRIE

€1.500 miljard omzet wereldwijd

**Nederlandse productie 0,67 % wereldvolume =>
weinig onderhandelingsruimte**

Problemen:

€ 440 miljard verspilling volgens WHO

Derde Wereldlanden slechte kwaliteit en logistiek

Postorderfarmacie: viagra, benzo's, opiaten

'Off-label' marketing: € 37,8 miljard boetes in V.S.

**25% promotiekosten (nepcongressen, artsen-
bezoekers, pseudo onderzoek, reclame, e.d.)**

6 tot 8 % onderzoeksinvesterings

Academische Centra: fundamenteel onderzoek

R&D 21,8% => R= 6 tot 8%

Who gets in?

Top 100 companies based on pharmaceutical sales only for fiscal year 2020

\$610.6bn

Combined pharma sales of Top 20

\$852.3bn

Combined pharma sales of Top 100

2,949,646

Number of people employed by Top 20

**Top Spot
This Year**

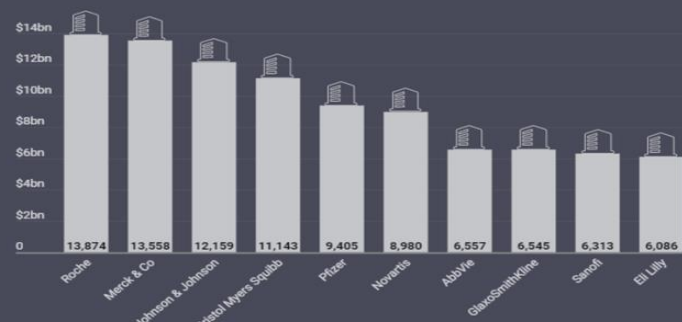
Novartis
Pharma sales
\$48.66bn

TOP 10 COMPANIES BY PHARMA SALES

Novartis	1	\$48,659
Roche	2	\$47,492
AbbVie	3	\$45,805
Johnson & Johnson	4	\$45,572
Merck & Co	5	\$43,021
Bristol Myers Squibb	6	\$42,518
Pfizer	7	\$41,908
Sanofi	8	\$36,132
GlaxoSmithKline	9	\$30,866
Takeda	10	\$29,961

All sales in \$M.

Top 10 Companies By R&D Spend

R&D Spend*

*Some companies do not report R&D expenditure; R&D spend not limited to Pharma only in all cases

MILJARDENBOETES

Company*	Total Financial Penalties (\$ millions)	Percent of Total**	Number of Settlements***
GlaxoSmithKline	\$7,901	20.4%	32
Pfizer	\$4,728	12.2%	34
Johnson & Johnson	\$2,857	7.4%	20
Teva	\$1,990	5.1%	16
Merck & Co.	\$1,840	4.8%	22
Abbott	\$1,840	4.8%	16
Eli Lilly	\$1,742	4.5%	15
Schering-Plough	\$1,339	3.5%	6
Novartis	\$1,275	3.3%	21
Mylan	\$1,180	3.1%	22
AstraZeneca	\$1,035	2.7%	13
Amgen	\$901	2.3%	12
TAP	\$875	2.3%	1
Bristol-Myers Squibb	\$815	2.1%	14
Serono	\$704	1.8%	1
Purdue	\$646	1.7%	5
Allergan	\$601	1.6%	2
Daiichi Sankyo	\$586	1.5%	8
Boehringer Ingelheim	\$441	1.1%	16
Cephalon	\$425	1.1%	1
Other****	\$4,100	10.6%	196
Total	\$37,822	97.9%	473

* Almashat, S. e.o.; "Twenty-Seven Years of Pharmaceutical Industry Criminal and Civil Penalties: 1991 Through 2017"; Public Citizen; 14-03-2018 <https://www.citizen.org/wp-content/uploads/24>

VANWEGE:

Company	Total Penalty (\$ millions)	Year	Violation(s)*	Major Drug Products Involved (if applicable and known)**	Laws Violated (if known)***	Qui tam†
GlaxoSmithKline	\$3,400	2006	Financial violations			
GlaxoSmithKline	\$3,000	2012	Unlawful promotion; Kickbacks; Concealing data; Overcharging govt. health programs	Paxil; Wellbutrin; Advair; Lamictal; Zofran; Imitrex; Lotronex; Flovent; Valtrex; Avandia	FCA; FDCA	Y
Pfizer	\$2,300	2009	Unlawful promotion ; Kickbacks	Bextra; Geodon; Zyrvox; Lyrica	FCA; FDCA	Y
Johnson & Johnson	\$2,006	2013	Unlawful promotion; Kickbacks; Concealing data	Risperdal; Invega; Natrecor	FCA; FDCA	Y
Abbott	\$1,500	2012	Unlawful promotion; Kickbacks; Concealing data	Depakote	FCA; FDCA; Anti-Kickback Statute	Y
Eli Lilly	\$1,415	2009	Unlawful promotion	Zyprexa	FCA; FDCA	Y
Teva	\$1,200	2015	Monopoly practices		Federal Trade Commission Act	
Merck	\$950	2011	Unlawful promotion	Vioxx	FCA; FDCA	
TAP	\$875	2001	Overcharging govt. health programs; Kickbacks	Lupron	FCA; Anti-Kickback Statute; Prescription Drug Marketing Act	Y
Pfizer (Wyeth)	\$785	2016	Overcharging govt. health programs	Protonix	False Claims Act	Y
Amgen	\$762	2012	Unlawful promotion; Kickbacks; Overcharging govt. health programs	Aranesp; Enbrel; Neulasta	FCA; FDCA	Y
GlaxoSmithKline	\$750	2010	Poor manufacturing practices	Kytril; Bactroban; Paxil CR; Avandamet	FCA; FDCA	Y
Serono	\$704	2005	Unlawful promotion; Kickbacks; Monopoly practices	Serostim	FCA	Y
Merck	\$650	2008	Overcharging govt. health programs; Kickbacks	Zocor; Vioxx; Pepcid	FCA; Medicaid Rebate Statute	Y
Purdue	\$600	2007	Unlawful promotion	Oxycontin	FCA	
Allergan	\$600	2010	Unlawful promotion	Botox	FCA; FDCA	Y
AstraZeneca	\$520	2010	Unlawful promotion; Kickbacks	Seroquel	FCA; Anti-Kickback Statute	Y
Bristol-Myers Squibb	\$515	2007	Kickbacks; Unlawful promotion; Overcharging govt. health programs	Abilify; Serzone	FCA; FDCA	Y (Ven-a-Care)
Schering Plough	\$500	2002	Poor manufacturing practices		FDA Current Good Manufacturing Practices	
Daiichi Sankyo	\$500	2013	Poor manufacturing practices	Cefaclor; Cefadroxil; Amoxicillin	FCA; FDCA	Y

WAAROM OVERHEIDSBEMOEIENIS (I)

**34.000 medicijngerelateerde ziekenhuisopnames p/j,
waarvan 16.000 onnodig**

Onderzoek	Meetjaar	Netto prevalentie van geneesmiddel- gerelateerde ziekenhuisopnames (%)	Potentiële vermijdbaarheid (%)
IPCI-onderzoek ¹⁰	2003	5,1	29,0
HARM-onderzoek ²	2003	5,6	46,0
AZ-onderzoek ⁶	2005	4,6	20,5
	2008	3,9	18,4 ^{iv}
VM-onderzoek >65 jaar	2008	10,0	49,6
	2009	10,1	48,6
	2011	10,4	46,8
	2013	10,4	47,4
18 – 65 jaar	2008	2,4	21,7
	2009	2,7	32,0
	2011	2,5	23,7
	2013	3,0	25,8*

IPCI: Integrated Primary Care Information; HARM: Hospital Admissions Related to Medication; AZ: Acute ziekenhuisopnames; VM: Vervolgonderzoek Medicatieveiligheid

**HARM studie: benzodiazepines, opioïden, antistollingsmiddelen,
NSAID, hartvaatstelsel.** [De stille medicijnramp. Doe af en toe een medicatiecheck - RADAR+ \(radarplus.nl\)](http://www.radarplus.nl)

WAAROM OVERHEIDSBEMOEIENIS (II)

Dure 'weesgeneesmiddelen'

'wees-status' 5 / 10.000 personen

20 miljoen patiënten EU, 1 miljoen in Ned

2001 – 2019 €133 m tot €723 m voor 21 ziektes

2001 - 2016: European Commission

slechts 18 tot 24 / 426 (12-16%) orphan drug

2007 – 2019: Revlimid oncology € 55 miljard

Voor 95% geen medicijn beschikbaar

- *Marselis,D.; Hordijk, L.; "From blockbuster to "nichebuster": how a flawed legislation helped create a new profit model for the drug industry"; BMJ 2020;370:m2983 // <http://dx.doi.org/10.1136/bmj.m2983> // Published: 29 July 2020 p. 1 – 5.*

- <http://www.vsop.nl/dossiers/zeldzameziekten.php>

WAAROM OVERHEIDSBEMOEIENIS (III)

- A.
van
Dam

NEDERLANDS PRIJSBELEID 1930-2022

1935: Zaanlandse & Amsterdamse model, terugbetalingen

*Hoeven, van der, L.F.M. ; “Overheid en medicijnen: van prijsregulering naar kwaliteitsbevordering”; website www.CBSM.nl
<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37852/table?searchKeywords=VWS%20uitgaven>*

1945–1985: 11 maatregelen, ‘knakenkaart’ e.a.

1989: ECD misstanden, 260 WTG overtredingen

1993: Wet Geneesmiddelen Prijzen

Hoeven, van der, L.F.M.; “Gouden praktijken, apothekers verdienen tonnen door slim gebruik van B&K”; Elsevier; 9-4-1994; p. 22-24.

1999: Bonussen & Kortingen, ‘Claw-back’

Hoeven, van der, L.F.M.; “De verzwegen inkomsten van apothekers”; de Belastingbetaler; juli 1997; p. 11-13.

2005: Referentieprijzen zorgverzekeraars

Hoeven, van der, L.F.M.; “Overheid en Medicijnen: van prijsregulering naar kwaliteitsbevordering; toekomstige beleidsmaatregelen in de eerstelijnszorg”; website www.cbsm.nl.

2020: Medicijnen extramuraal € 5 miljard

GIP / Zorginstituut Nederland Verslagjaar t/m 2020 (voorlopige cijfers) /
<https://www.staatvenz.nl/kerncijfers/geneesmiddelen-uitgaven-extramuraal>*

intramuraal € 2,425 miljard.

*2020 (voorlopig cijfer)= Bron: ZDP/GIP - 25 juni 2021 / Geneesmiddelen: uitgaven dure geneesmiddelen intramuraal
| De Staat van Volksgezondheid en Zorg (staatvenz.nl)*

NEDERLANDS PRIJSBELEID

- Wubo

Prijs kalmerende middelen
aanzienlijk lager

Kalm aan 1111

BONUS & KORTINGEN APOTHEKERS

1920: OPG – B&K

1976: Tweede Kamervragen

1990: Economische Controle Dienst

1994 (?) : Interdepartementale Overleg groep (VWS – EZ)

1997: Moret Ernst & Young / Boston Consultancy Groep (Wijers)

Mosadec e.a. ondernemende ‘groothandels’

1994: OPA (Simons)- NEFARMA wel / B&K niet geregeld

GVS: ‘winst-afoming’ merk-generica producenten/ groothandels

Concurrentie schapruimte: maximale kortingen

KNMP treedt niet op tegen ‘graai-en-grijp’ cultuur

BOGIN: publicitair offensief

9 april 1994: artikel B&K in Elsevier/ lawine media

KNMP verliest proces tegen ‘Belastingbetaler’/LvdH

KNMP neemt wraak via opdrachtgevers LvdH

KNMP voorzitter prof. H. Graatsma/voorlichter KNMP aanbod

Mei 1997: in PW kritiek op LvdH – Financiële Autoriteit Den Haag

1988-2013: € 4.218,8 miljoen B&K besparing

• https://www.cbsm.nl/upload/artikelen/2021_11_03_bonus_en_kortingen.pdf

WET GENEESMIDDELEN PRIJZEN 1994

**WGP: Rekenkundig gemiddelde van prijzen
vergelijkbare medicatie in referentielanden**

Wetswijziging 2021: besparing €160 miljoen

Besparingen ook in ziekenhuizen

**2022: WGP aanpassing: België, Frankrijk, Noorwegen
(i.p.v. Duitsland), V.K.**

Preferentiebeleid zorgverzekeraars

2005: Gezamenlijk preferentiebeleid

**cholesterolverlagers: simvastatine, pravastatine   maagzuurremmer:
omeprazol**

Generieken dalen 85%

Jaarlijkse besparing VWS € 400 miljoen

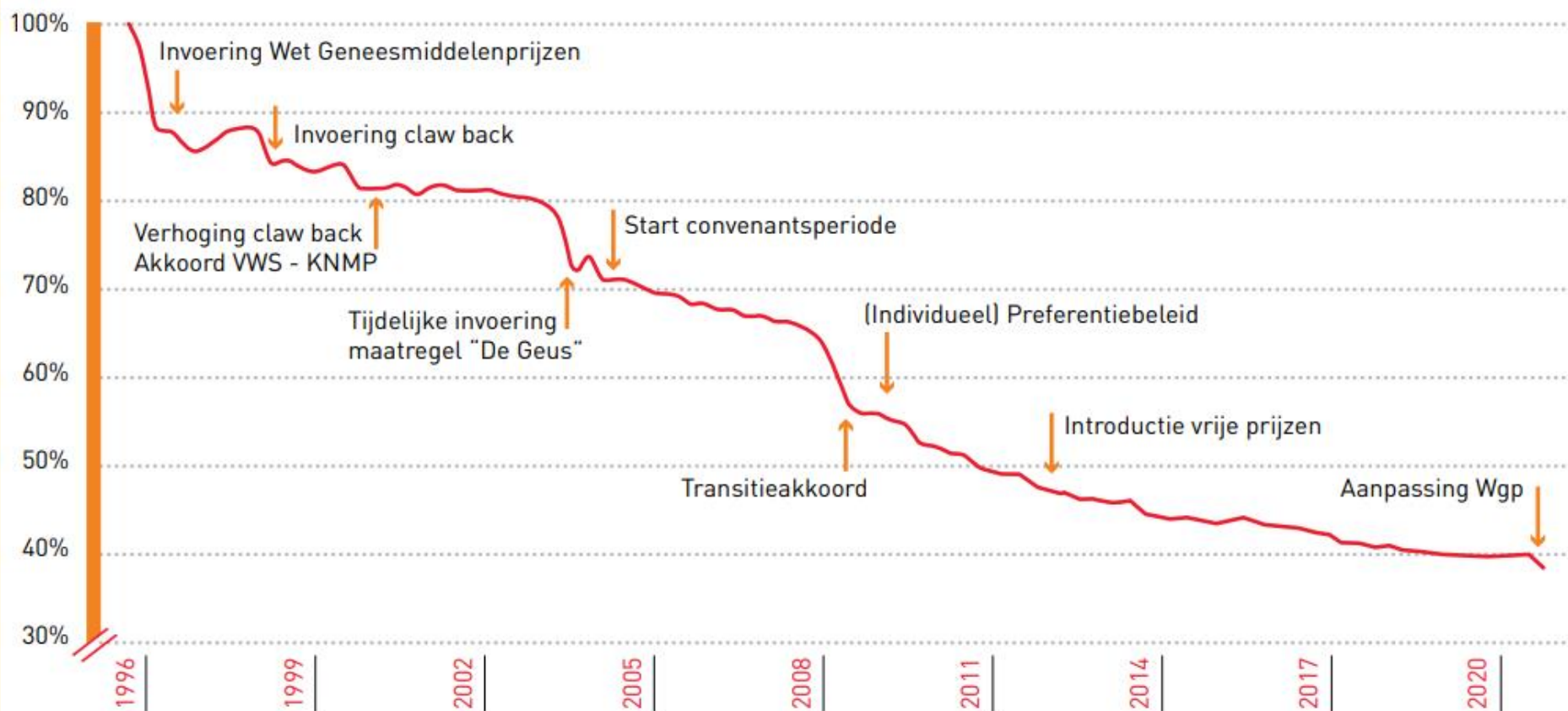
2011 € 530 miljoen

2012 € 600 miljoen (o.a. uit patent Lipitor)

• <https://nl.wikipedia.org/wiki/Preferentiebeleid>

NEDERLANDSE PRIJS BELEID

1.4.2 Sinds de start van de SFK prijsindex in 1996 daalden prijzen ruim 60%

Ontwikkeling prijsindex van receptplichtige geneesmiddelen in basispakket (januari 1996 = 100%).

SFK; "Data en feiten 2021; Het jaar 2020 in cijfers", p. 26.

Bron: Stichting Farmaceutische Kengetallen

NEDERLANDSE PRIJS BELEID MAATRGELLEN

1998 – 2003: € 814,1 miljoen Bonus & Kortingen

https://www.cbsm.nl/upload/artikelen/2009_claw_back_1998_2009_3_145_9_mln.pdf

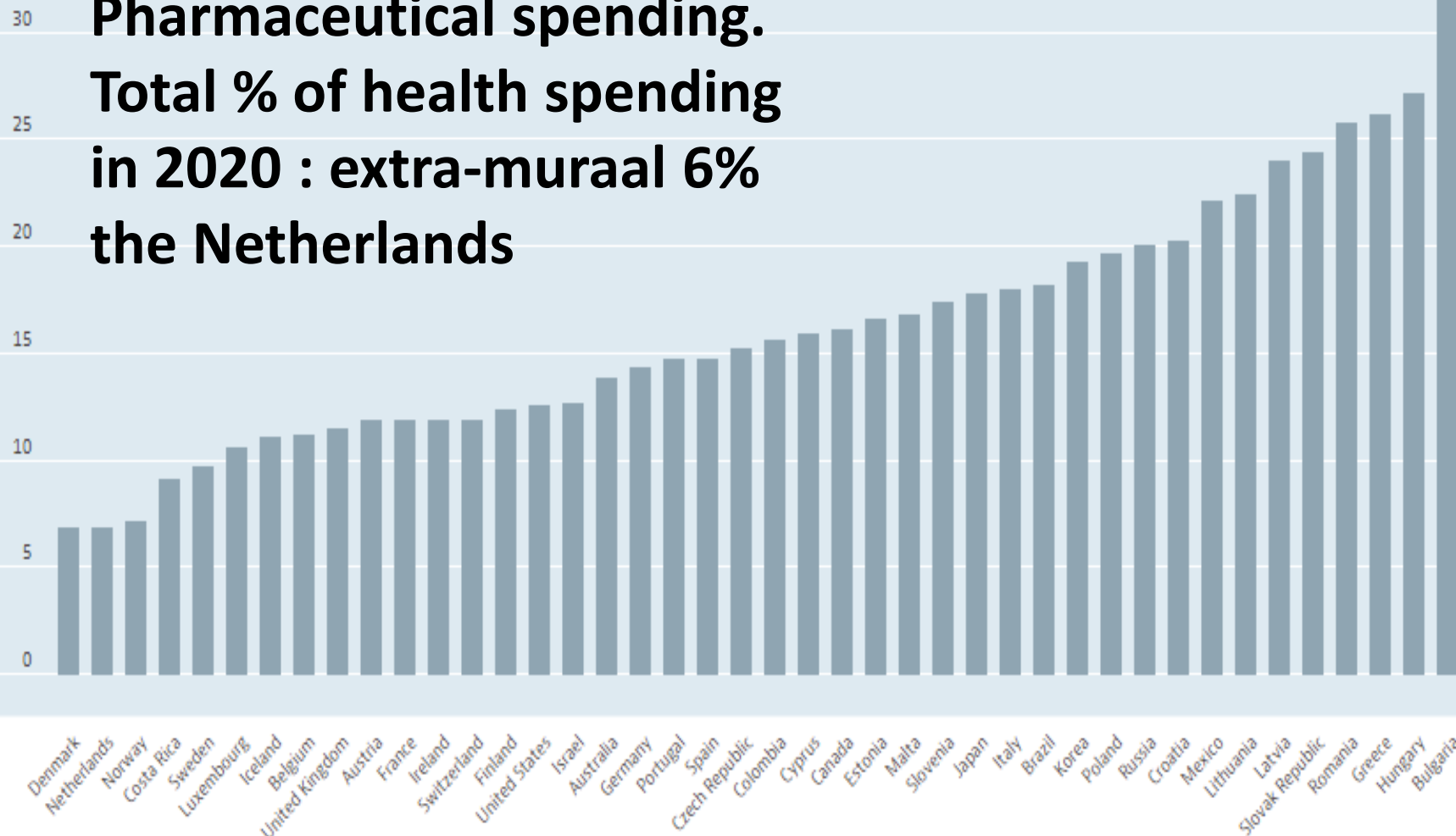
1998 – 2013: € 4.218,8 miljoen totale besparingen

Prijzdruk 2004–2013, indicatief uitgesplitst naar verschillende prijsmaatregelen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 voorlopig
Clawback	180,8	182,0	187,4	206,1	130,6	201,5	191,9	159,2	152,5	141,0
Prijzdruk WGP	- 7,1	65,3	271,4	522,3	868,3	1.242,8	1.633,6	1.894,3	1.938,0	2.200,4
Overige prijsverlagingen	411,4	452,0	435,6	354,2	296,4	246,5	168,4	201,7	374,5	343,5
Prijsverlagingen door preferentiebeleid				191,4	373,4	520,5	593,8	693,4	719,9	
Totale cumulatieve prijzdruk	585,1	699,3	894,4	1.082,6	1.486,7	2.064,2	2.514,4	2.849,1	3.158,4	3.404,7

FARMA UITGAVEN OECD 2020

**Pharmaceutical spending.
Total % of health spending
in 2020 : extra-muraal 6%
the Netherlands**

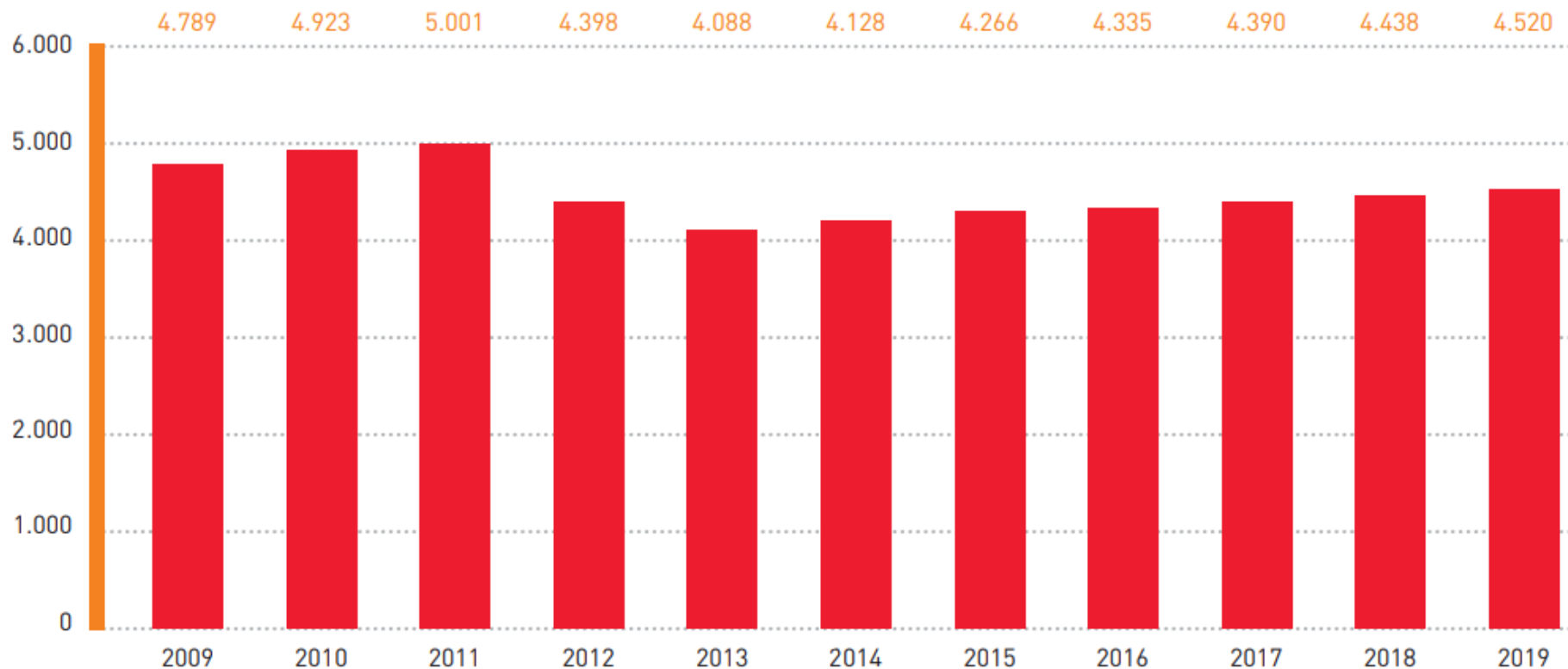
OECD - Pharmaceutical spending Total, % of health spending, 2020 or latest available Source: Health expenditure and financing: Health expenditure indicators

<https://data.oecd.org/healthres/pharmaceutical-spending.htm>

FARMA UITGAVEN OPENBARE APOTHEKEN (I)

1.1 Uitgaven aan farmaceutische zorg in het basispakket via openbare apotheken (in miljoen €)

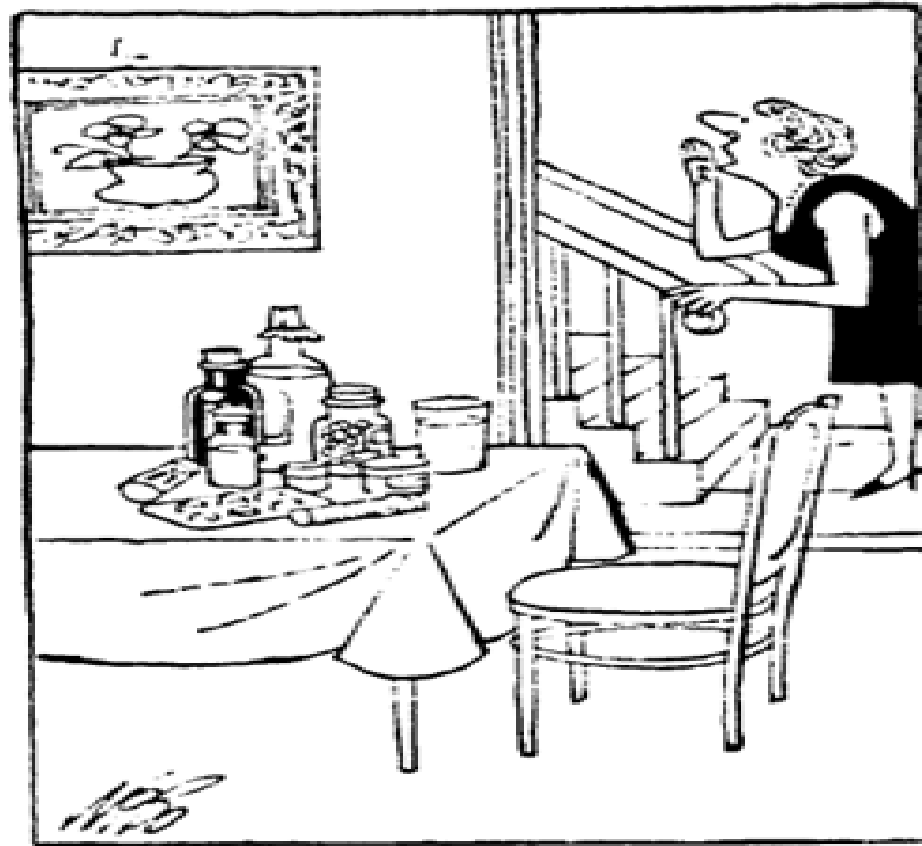

Overheid heeft wederom meevaller dankzij beperkte stijging geneesmiddelenuitgaven.

FARMA UITGAVEN OPENBARE APOTHEKEN (II)

- Wubo

Nederlander slikt meer
medicijnen

. . . . Jan, je ontbijt staat
klaar . . . .

ZORGUITGAVEN

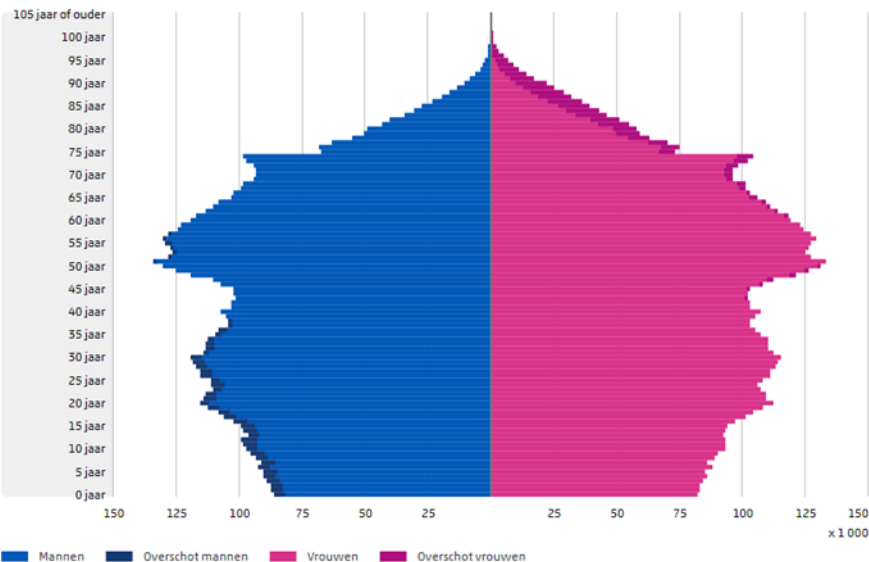
		1900	1940	1980	1990	2000	2010	2019	2020	2021
Zorgaanbod										
Zorguitgaven										
Totaal zorguitgaven	mln euro	.	.	17 310	26 658	45 361	85 790	107 289	116 159	.
Index uitgaven zorg, constante prijzen	2010=100	.	.	43	52	67	100	.	.	.
Uitgaven zorg per hoofd van de bevolking	euro	.	.	1 223	1 783	2 848	5 163	6 186	6 660	.
Uitgaven zorg als % van bbp	%	.	.	10,6	10,9	10,0	13,4	13,2	14,5	.

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37852/table?searchKeywords=VWS%20uitgaven>

Bevolkingspiramide

Leeftijdsopbouw Nederland 2021

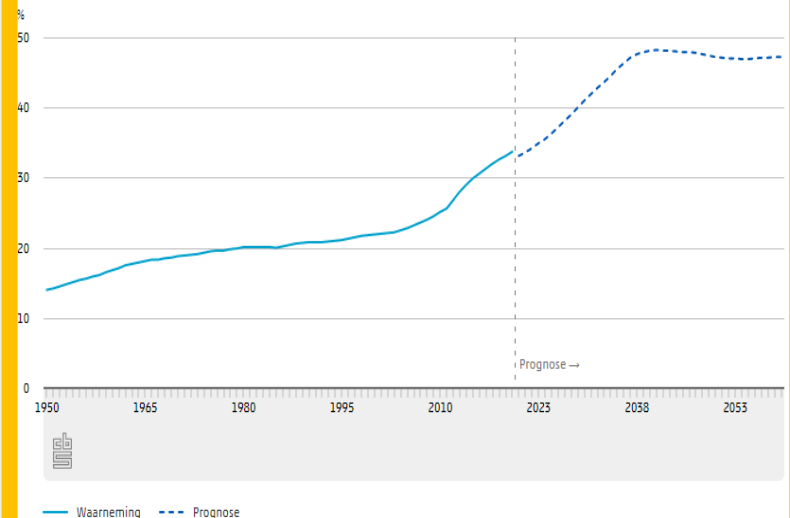
Totaal: 17 475 000 inwoners

Demografie: vergrijzing – ontgroening

Grijze druk

Aantal 65-plussers t.o.v. aantal 20- tot 65-jarigen

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/ouderen>

PSYCHOFARMACA (I)

S. Rusiñol (1861 – 1931) "La Morfina" (1894) // https://en.wikipedia.org/wiki/Santiago_Rusi%C3%B1ol

PSYCHOFARMACA (II)

H. Sigerist: 'We owe many effective drugs to primitive and folk medicine, such as opium, coca, cinchona, ephedrine; caffeine, cascara sagrada, chaulmoogra (...), digitalis, ipecacuanha, podophylulum, pyrethrum and squill to mention only a few'

Sinds het Neolithicum (9.500 jaar v. Chr.) wordt opium gecultiveerd voedingswaren (maanzaad), medische toepassingen, religieuze rituelen.

Sigerist, H.E.; "a history of medicine; Vol. I primitive and archaic medicine"; Oxford University Press, 1979, p. 203

Delft: tot 1785 verkoop papaverstroop 500 liter p/j
+ laudanum- drankje.

1806 morfine geïsoleerd

1853 morfine per injectie

19de eeuw: chloral, cocaïne, heroïne, barbituraten

Vrije verkoop van morfine & cocaïne

1909/-12: opiatenverdrag Shanghai / Den Haag

1919 Opiumwet Nederland

1936 Nederlands Indië

PSYCHOFARMACA (III)

1950: Lithium en Thorazine

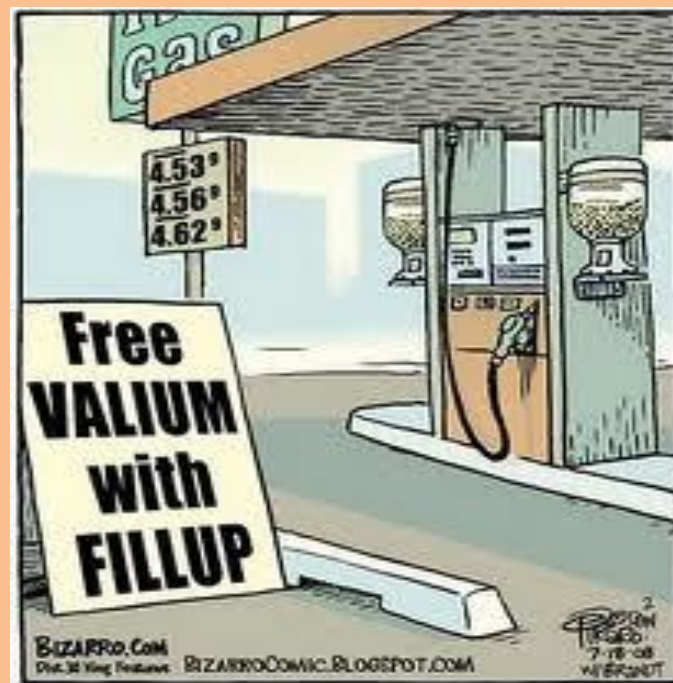
50-er jaren: Miltown en Disipal

1957: Sternbach – hydrochloride trials

**1960: Librium - Roche –
A. Sackler**

1963: Valium - Roche

**1992: NHG-standaard
M23 slaap- en
angststoornissen**

PSYCHOFARMACA (IV)

1952: Largactil/chloorpromazine, kortere opnames psychiatrie

1955: VS daling opnames van 339 naar 21 per 100k. in 40 jaar

- *Praag, van, H.M.; "Psychofarmaca, een leidraad voor de praktiserend medicus"; van Gorcum; Assen, 1966, p. 1-3.*
- https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/164/362/RUG01-002164362_2014_0001_AC.pdf

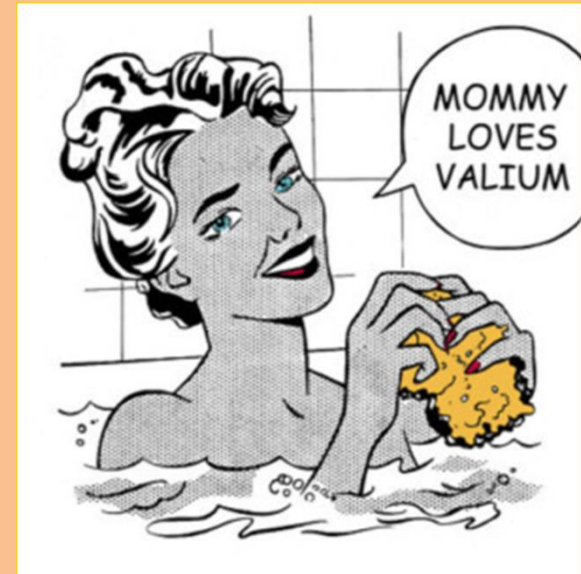
De-institutionalisering

‘verdunning’ psychiatrie

Foudraine anti-psychiatrie

GGZ intra- & extramuraal

Tuchtrecht: Lorazepam & Temazepam

Parodie op: Lichtenstein, R.; "woman in bath"(1963); Thyssen_Bornemisza-Museum in Madrid

- *uitspraak tuchtcollege; 'Jarenlang benzodiazepines voorschrijven'; Medisch Contact | 8 juli 2011 | 66 nr. 27; 1722 -1724*

PSYCHOFARMACA (V)

1957: Sternbach – hydrochloride trials

1960: Librium / 1963: Valium

Over verslavingen: US Congres 1979; Hollister, Marks (1985), Medawar (1992), Public Citizen

1963: Hollister verslavingsgevaar

1978: prof. Lader “Opium of the masses”

1982: Ashton ontwenings protocol

1995: besluit Ziekenfondsraad

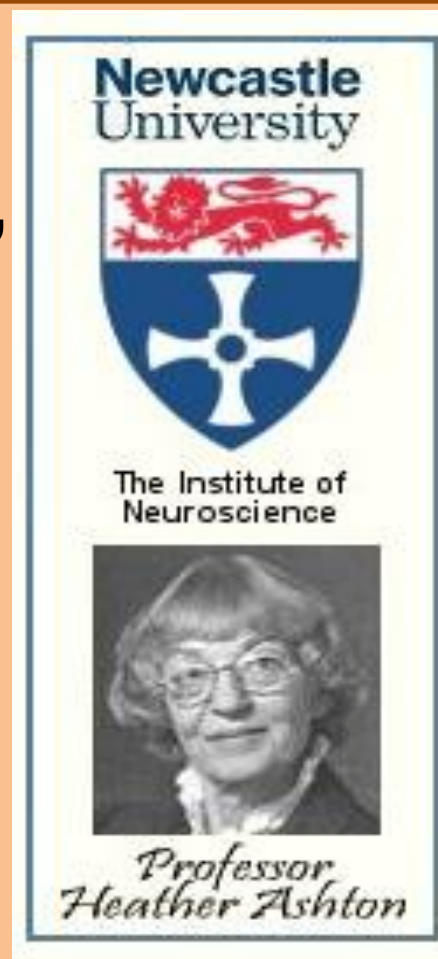
1989: prof. Zitman oratie

“niet van ophouden weten”

• Zitman, F.G.; “Niet van ophouden weten; geneesmiddelenmisbruik: over- en onderbelicht”; oratie K.U.N.; 24-02-1989.

12 dissertaties

2022: SFK - lichte stijging benzo gebruik

www.benzo.org.uk

PSYCHOFARMACA (VI)

**2018: wereldwijde productie 199 ton
benzodiazepinen (+24% t.o.v. 2017)**

69% wereldproductie: diazepam,

oxazepam

chloordiazepoxide

temazepam

alprazolam

clobazam

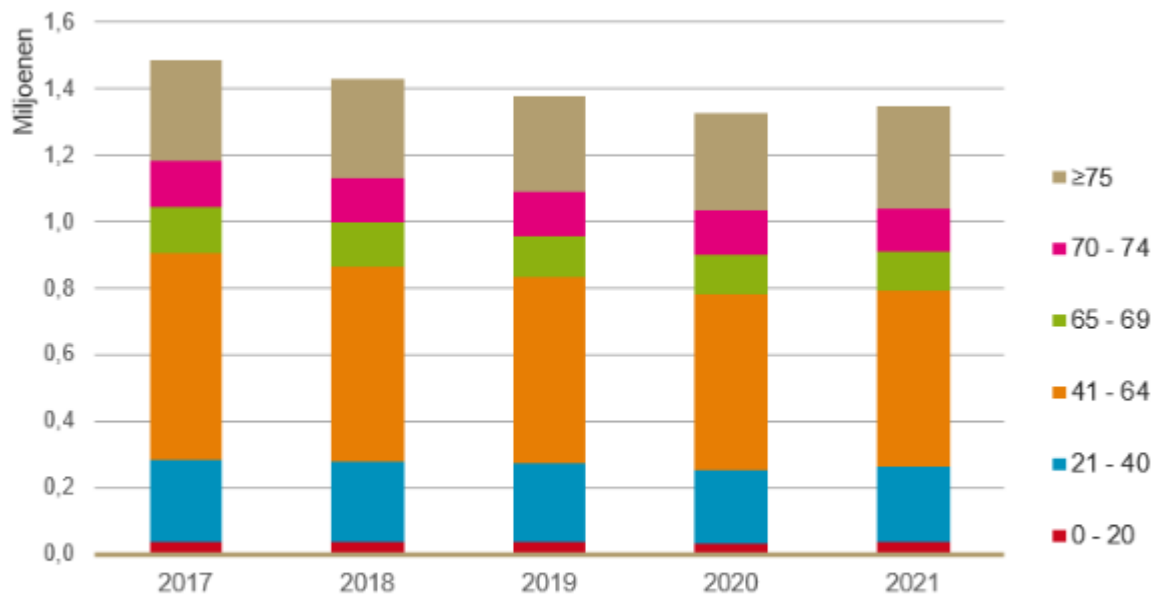
https://www.incb.org/documents/Psychotropics/technicalpublications/2019/PSY_Technical_Publication_2019.pdf

PSYCHOFARMACA (VII)

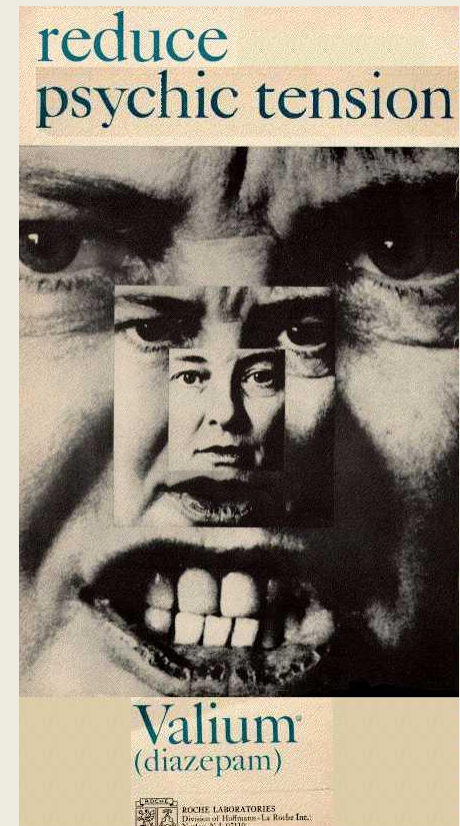
- **Benzodiazepinen: 3,7% meer eerste uitgiftes**

- 10 februari 2022, Pharmaceutisch Weekblad, Jaargang 157 Nr 6 // <https://www.sfk.nl/publicaties/PW/2022/benzodiazepinen-3-7-meer-eerste-uitgiftes>

Aantal gebruikers benzodiazepinen neemt toe na een jarenlange daling

Aantal gebruikers benzodiazepinen per leeftijdscategorie (2017-2021)

- **Misbruik & illegaal gebruik grootschalig INCB/UNDOC**
- **‘rape-drug’, 75 verkeersdoden, criminaliteit**
- **Voorschrijfgedrag: beïnvloeden**

PSYCHOFARMACA (VIII)

12 million people – 1 of 4 adults in UK – are taking medicines for pain, depression or insomnia, which they can find hard to stop. Too many people are being prescribed medicines that can cause dependence

Public [Health](#) England (PHE).

GPs should instead consider social prescribing, from talking therapies to joining a choir.

Tue 10 Sep 2019 06.30 BST / [Millions of people in England taking medicines they can find hard to stop | UK news | The Guardian](#)

PSYCHOFARMACA (IX)

- Wubo

OXYCONTIN

David Sackler

Opiaatverslaving, Portenoy

1980: Jick onderzoek - Boston University Hospital Study NEJoM

1998: FDA markt toelating dubieus

2006: \$ 630 miljoen Purdue Pharma

Metropolitan Museum, universiteiten

500.000 overleden in V.S sinds 1998, schade >\$ 100 miljard

**2021: proces tegen producenten, groothandels,
artsen (tot 25 jaar gevangenisstraf)**

Afwikkeling: 3.000 claims

VS: illegale Fentanyl uit China via Mexico (drugsbendes)

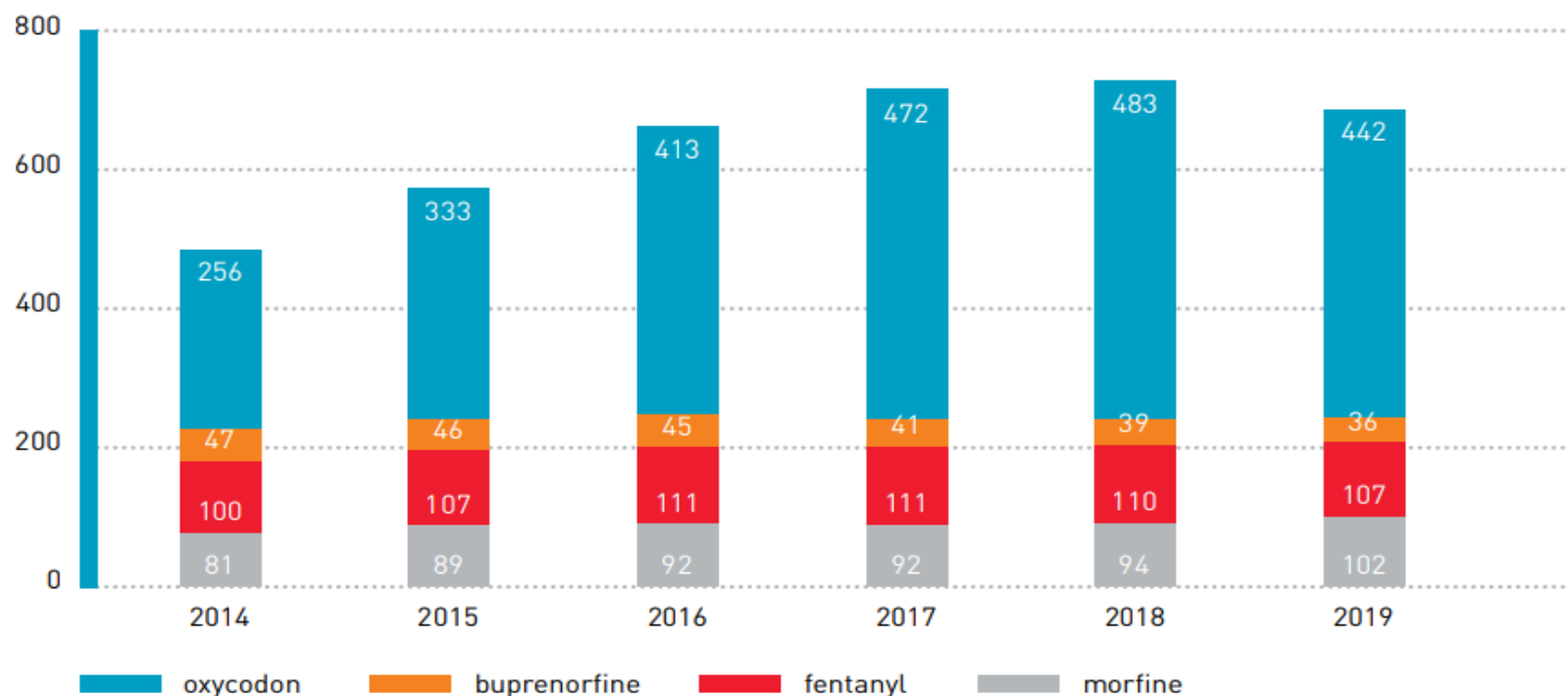
Meier, B.; "Painkiller, a 'wonder' drug's trail of addiction and death"; Rodale, 2003; Isbn 1-57954-638-2

Opioid Litigation Global Settlement Tracker — Opioid Settlement Tracker

Posner, G.; "pharma, greed, lies and the poisoning of America"; Avid Reader Press, New York; 2020; Isbn 978-1-5011-5189-7.

OPIOÏDEN GEBRUIK (NL)

2.10 Ontwikkeling van het aantal gebruikers* van sterkwerkende opioïden (x duizend) (2014-2019)

* Omdat sommige mensen meerdere opioïden in een jaar gebruiken, tellen de aantallen gebruikers van de afzonderlijke middelen op tot meer dan het aantal unieke gebruikers van opioïden.

Voor het eerst daling in aantal gebruikers sterkwerkende opioïden.

Bron: Stichting Farmaceutische Kengetallen

PSYCHOFARMACA GEBRUIK NL

Benzodiazepinen: 1.370.000 p. in 2021 (+1,5% '20) / 9,3%
Opiaten: 1.348.000 p. 2017 – Schellekens
Antidepressiva: 1.100.000 p. in 2019
Antipsychotica: 353.000 p. in 2019 (veelal 75+)
ADHD-medicatie: 238.000 p. in 2021 (+6,2% '20) / 1,4%
Fentanyl: 110.000 p. in 2021 (+ 2% '20)

<https://www.sfk.nl/publicaties/data-en-feiten/data-en-feiten-2021> // www.benzo.org.uk
Trends in use and misuse of opioids in the Netherlands: a retrospective, multi-source database study | Publons

Risico's: geheugenverlies, persoonlijkheidsveranderingen,
verslaving, misbruik, illegaal gebruik, verkrachtingen,
75 verkeersdoden (de Gier), criminaliteit

(UNODC, INCB, Douane, Rechtbanken, politieverlagen, 8 Ned. promoties/prof. Zitman)

HARD- en SOFTDRUGS NL 2020

Cannabis: 1.080.000 gebruikers

Cocaïne: 230.000

Ecstasy: 430.000

Amfetamine: 180.000

GHB : 70.000

Benzo's illegaal: 410.000

Lachgas: 290.000

Ketamine: 130.000

Ritalin illegaal: 80.000

=====

Alcohol: 10.690.000

Tabak: 2.790.000

Toekomstige maatregelen

China en India: minder afhankelijkheid (75% productie)

Eban, K.; "Bottle of lies, the inside story of the generic drug boom"; Harper-Collins; 2019; Isbn 978-0-06-233878-5

Gibson, M.; Prasad Singh, J.; "China Rx, exposing the risks of America's dependence on China for Medicine"; Prometheus Books; New York; 2018; ISBN 9781633883819.

US: Medicare, Medicaid: 2002 wetgeving prijsbeheersing

Minder farma vertegenwoordiging (VS Ieden Congres & Senaat / Euro Cie & Parlement)

EMA – adviesprijzen & kwaliteitscontroles

Markttoelating: testen tegen bestaande pillen

Overheden: dwanglicenties (Covid-antibiotica)

Meer farma in opleiding artsen

Strafrecht: CEO's en artsen

Wetgeving: taken artsen en apothekers

Artsen: voorschrijfvrijheid inperken

Artsen: reclame, nep-congressen, e.d.

Patiëntenorganisaties: geen donaties

“ZOU
U
NU
WILLEN
AF-RON-DEN?”

www.cbsm.nl

Lucas.van.der.hoeven@cbsm.nl

* ZOU U WILLEN AFRONDEN ? *

TENSLOTTE

- Wubo

